

DK-RY.5533.1.37.2021

PROTOKÓŁ Z KONTROLI

1. Nazwa szkoły, siedziba: **Szkoła Podstawowa nr 12 Specjalna, ul. Boryńska 54, 3 Maja 18, 44-240 Żory,**
2. Imię i nazwisko dyrektora szkoły: **Edyta Wesółowska**
3. Nazwa i siedziba organu sprawującego nadzór pedagogiczny: **Śląski Kurator Oświaty, 40 – 025 Katowice, ul. Powstańców 41a.**
4. Imiona i nazwiska kontrolujących: I – starszy wizytator
Kuratorium Oświaty w Katowicach Delegatura w Rybniku,
5. Data wydania i numer upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:
Nr DK-RY.5533.1.37.2021 z 20.10.2021 r.
6. Terminy rozpoczęcia i zakończenia kontroli: **22 października 2021 r.**
Tematyka kontroli: **„Organizacja kształcenia dziecka niepełnosprawnego oraz organizowanie i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w kontekście złożonej przez rodzica skargi”.**
7. Czynności kontrolne:
 - rozmowa z Panią – dyrektorem Szkoły Podstawowej nr 12 specjalnej w Żorach, p. – wicedyrektorem szkoły,
 - analiza następującej dokumentacji:
 - Orzeczenia Nr 126/19/20/S o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Wodzisławiu Śląskim, ul. Mendego Nr 3 z 27.05.2020 r.
 - wielospecjalistycznymi ocen funkcjonowania uczennicy z 24.09.2020 r, 24.06.2021 r., 24.09.2021 r.
 - indywidualnego programu edukacyjno – terapeutycznego z 25.09.2020 r. z aneksem z 27.09.2021 r.,
 - dokumentów kwalifikacyjnych nauczycieli prowadzących zajęcia z klasą V ZK (BS, BG, BM, WLD, PJ, AK),
 - notatek z opisem zachowań uczennicy z 2.09.2021, 3.09.2021, 15.09.2021., 20.09.2021, 21.09.2021, 18.10.2021., sporządzonych przez pracowników szkoły i przewoźnika,
 - zeszytu korespondencji z rodzicem,
 - zrzutów z ekranu telefonu komórkowego z rozmów z rodzicem,
 - „Procedury postępowania w przypadku agresywnego zachowania się ucznia”,
 - notatek ze spotkań z matką z 5.09.2021 r., 27.09.21 r., Opis ustalonego stanu faktycznego, w tym stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia:
- 1) Kontrolę przeprowadzono w związku ze skargą złożoną przez matkę uczennicy klasy 5 ZK, dotyczącą braku doświadczenia wychowawczyni klasy do pracy z dziećmi autystycznymi, co skutkuje jej zdaniem tym, że nauczycielka nie radzi sobie np. z atakami agresji jej córki. Skarga wpłynęła do Kuratorium Oświaty w Katowicach Delegatura w Rybniku drogą elektroniczną 4 października 2021 r.

2) W dniu kontroli ustalono, że córka skarżącej rozpoczęła naukę w Szkole Podstawowej nr 12 Specjalnej w Żorach od 1 września 2020 r., po przeniesieniu ze Szkoły Podstawowej Specjalnej w Wodzisławiu Śląskim, w związku z przeprowadzką rodziny do Żor. Jak wynika z notatek wychowawczyni dziewczynki, która pracowała z nią w roku szkolnym 2020/2021 już w ubiegłym roku zdarzały się ataki agresji dziecka skierowanej do uczniów, nauczycieli i pracowników szkoły oraz ataki autoagresji. W związku z tym, że ówczesna wychowawczyni (wtedy klasy IV ZK) była kilkakrotnie pobita przez dziewczynkę oraz z uwagi na brak współpracy z matką zrezygnowała z prowadzenia zajęć i wychowawstwa w tej klasie. W roku szkolnym 2021/2022 Pani dyrektor przydzieliła V ZK nowej wychowawczyni i ograniczyła liczebność do dwóch osób z tymi samymi sprzężeniami (w klasie IV ZK było ich czworo). Zarówno w poprzednim roku szkolnym jak i aktualnym w klasie jest zatrudniona również pomoc nauczyciela. Liczebność oddziału, zarówno w roku ubiegłym jak i obecnie jest zgodna z § 6 ust. 6 rozporządzenia MEN z 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. z 2019 r. poz. 502), który stanowi, że liczebność oddziału dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym wynosi nie więcej niż 4.

3) Dyrektor podczas kontroli przedstawił Orzeczenie Nr 126/19/20/S o potrzebie kształcenia specjalnego wydane dla córki skarżącej przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Wodzisławiu Śląskim, ul. Mendego Nr 3 z 27.05.2020 r. Orzeczenie zostało wydane na okres II etapu edukacyjnego szkoły podstawowej ze względu na niepełnosprawność sprzężoną – niepełnosprawność intelektualną w stopniu znacznym i autyzm. Zespół Orzekający wydał zalecenia dotyczące warunków i form wsparcia umożliwiające realizację indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczennicy, które wynikają z zaburzeń i opóźnień rozwojowych, a które powinny sprzyjać stymulacji jej rozwoju oraz określił rodzaje zajęć rewalidacyjnych. W ramach zajęć rewalidacyjnych Zespół Orzekający wskazał:

- stwarzanie warunków do rozwoju i stabilizacji sfery emocjonalno – motywacyjnej przez umożliwianie korzystania z różnych form zajęć ekspresyjno – twórczych (np. wybrane formy arteterapii, terapii zajęciowej),
- organizowanie warunków pozwalających nawiązać satysfakcjonujące kontakty społeczne,
- kształtowanie kompetencji językowych i komunikacyjnych w ramach terapii logopedycznej,
- zajęcia nastawione na ćwiczenia koncentracji uwagi, kształtowanie nawyków niezbędnych w procesie uczenia się systematyczności,
- dalsze usprawnianie funkcji motorycznych.

Na podstawie orzeczenia 24.09.2020 r. została sporządzona Wielospecjalistyczna ocena poziomu funkcjonowania uczennicy zgodnie z § 6 ust. 10 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2019 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1309) zawierająca indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne, mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczennicy, zakres i charakter wsparcia ze strony nauczycieli,

specjalistów lub pomocy nauczyciela, przyczyny niepowodzeń edukacyjnych i trudności w funkcjonowaniu uczennicy w środowisku szkolnym. Skarżąca zaakceptowała i potwierdziła odbiór kopii oceny 30.09.2020 r. Na podstawie, wyżej wskazanego Orzeczenia Nr 126/19/20/S o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Wodzisławiu Śląskim, ul. Mendego Nr 3 z 27.05.2020 r. oraz Wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania uczennicy z 24.09.2021 r. sporządzono zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2019 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1309) Indywidualny program edukacyjno – terapeutyczny dla uczennicy na okres 30.09.2020 – 30.06.2025 r., zgodnie z § 6 ust. 5 ww. rozporządzenia tj. na okres, na jaki zostało wydane orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, nie dłuższy niż etap edukacyjny. Matka uczennicy zaakceptowała program i potwierdziła jego odbiór 30.09.2020 r. Po dokonaniu Wielospecjalistycznych ocen poziomu funkcjonowania uczennicy 24.06.2021 i 24.09.2021r., przeprowadzono 27.09.2021 r. ewaluację Indywidualnego programu edukacyjno – terapeutycznego a następnie jego modyfikację w zakresie prowadzonych zajęć rewalidacyjnych. Rodzic zabrał kopie ale nie podpisał odbioru dokumentów, co odnotowano z uwagą, że rodzic chce się dokładnie z nimi zapoznać. Podczas kontroli nie przedstawiono dokumentów potwierdzających powiadomienia rodzica o możliwości uczestniczenia w pracach zespołu opracowującego wielospecjalistyczne oceny funkcjonowania uczennicy ani indywidualnego programu edukacyjno – terapeutycznego, co jest niezgodne z § 6 ust. 11 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2019 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1309).

- 4) W roku szkolnym 2021/2022 uczennica realizuje tygodniowy rozkład zajęć zgodny z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 3 kwietnia 2019 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 639 z późn. zm.) dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym. Z przedstawionego tygodniowego rozkładu zajęć dla uczennicy wynika, że w tygodniu realizowane są: Funkcjonowanie osobiste i społeczne w wymiarze 6 godzin, Zajęcia rozwijające komunikowanie się – 2 godziny, Zajęcia rozwijające kreatywność – 13 godzin, Wychowanie fizyczne 4 godziny, Religia – 2 godziny, w ramach godzin do dyspozycji dyrektora – 1 godzina Rytmiki. Ponadto indywidualnie z uczennicą prowadzone są następujące zajęcia rewalidacyjne:

- Trening umiejętności społecznej – 2 godziny,
- Logopedia – 1 godzina,
- Arteterapia – 1 godzina,
- Rewalidacja ruchowa z SI – 1 godzina,
- Integracja Sensoryczna – 1 godzina.

W ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej przydzielono uczennicy 1 godzinę zajęć korekcyjno – kompensacyjnych. Zajęcia w ramach rewalidacji i pomocy psychologiczno pedagogicznej zostały wraz z ich wymiarem wskazane w Indywidualnym programie edukacyjno – terapeutycznym sporządzonym i zmodyfikowanym dla uczennicy. Wszystkie

zajęcia rewalidacyjne i z pomocy psychologiczno – pedagogicznej prowadzone są przez nauczycieli, którzy posiadają dokumenty potwierdzające ukończenie studiów podyplomowych z zakresu oligofrenopedagogiki oraz studiów podyplomowych w zakresie „Kompetencji nauczyciela w pracy z uczniem ze spektrum autyzmu, w tym z zespołem Aspergera oraz uczniem niedostosowanym społecznie”, a w przypadku logopedy również studia podyplomowe z logopedii i logopedii klinicznej.

Zajęcia wynikające z ramowego planu nauczania za wyjątkiem religii i wychowania fizycznego prowadzi wychowawczyni, która posiada następujące kwalifikacje:

- Dyplom ukończenia Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na kierunku pedagogika w specjalności zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne,
- Świadectwo ukończenia studiów podyplomowych na Uniwersytecie Śląskim w zakresie pedagogiki specjalnej w zakresie oligofrenopedagogiki.

Wskazane powyżej dokumenty potwierdzają posiadanie kwalifikacji nauczycielki do pracy w szkole specjalnej i prowadzenia zajęć z uczniami z niepełnosprawnościami sprzężonymi tj. zgodnych § 15 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1289), który stanowi, że kwalifikacje posiada osoba, która ma kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela w danym typie szkoły lub rodzaju placówki, określone w § 3 i § 4, a ponadto ukończyła studia podyplomowe, zakład kształcenia nauczycieli lub kurs kwalifikacyjny, w zakresie nadającym kwalifikacje do pracy z dziećmi i młodzieżą z niepełnosprawnością intelektualną. Ponadto, nauczycielka posiada „Certyfikat Trenera Treningu Umiejętności Społecznych dla osób z autyzmem i zespołem Aspergera” oraz „Certyfikat Trenera Treningu Umiejętności Społecznych” wydane przez Studio Psychologiczne Joanny Węglarz z Gdyni, co dodatkowo jak wskazał dyrektor szkoły na chęć zdobywania dodatkowych umiejętności do pracy z uczniami niepełnosprawnymi.

- 5) Podczas kontroli dyrektor przedstawił notatki z opisem zachowań uczennicy z 3.09.2021, 15.09.2021, 20.09.2021, 21.09.2021, 18.10.2021 sporządzonych przez pracowników szkoły. Wszystkie dotyczyły bardzo agresywnych zachowań wobec nauczycielki, pomocy nauczyciela i innych pracowników szkoły, uczniów i autoagresji wobec siebie, a także notatkę przewoźnika. Nagłe ataki agresji uczennicy powodowały obrażenia ciała w szczególności u nauczycielki i pomocy nauczyciela, które zostały zgłoszone pracownikowi bhp oraz podczas wizyt lekarskich. O każdym incydencie informowano matkę i proszono o konsultacje lekarskie. Matka winą za agresję córki obciąża szkołę, jako powód podaje brak doświadczenia nauczycielki. Jak stwierdził dyrektor, matka przyznała, że w poprzedniej szkole też sobie nie radzili, a dziecku zdarza się być agresywnym również w domu. Szkoła podejmuje szereg działań, których celem jest zapobieganie atakom autoagresji i agresji uczennicy. Opracowano: „Plan działań adaptacyjnych w zespole edukacyjno – terapeutycznym V KZ na rok szkolny 2021/2022”, „Plan działań zapobiegających aktom autoagresji i atakom agresji uczennicy MB”, Innowację pedagogiczną „Moje niebo” przewidzianą do realizacji w okresie od października do czerwca roku szkolnego 2021/2022 we wskazanym oddziale, do którego uczęszcza uczennica, „Procedurę postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia w stosunku do nauczyciela”. Dyrektor wskazał również, że w ramach swoich działań szkoła proponowała lekarzowi psychiatrze z Placówki „Syriusz” w Żorach (gdzie leczy się

dziewczynka) udział w zespole wychowawczym, ale lekarz nie skontaktował się, a skarżąca miała pretensje do szkoły, że „wypytywamy o jej dziecko”. Z kolei na spotkaniu na prośbę rodzica, które odbyło się 27.09.2021 r., przedstawiono rodzicowi propozycje działań naprawczych wobec trudnych zachowań uczennicy, poinformowano o zaadoptowaniu nowej sali dla oddziału dziewczynki, dostosowaną do jej potrzeb zasugerowano potrzebę konsultacji medycznej, „przyniesienie trochę domu do szkoły” oraz wcześniejsze odbieranie córki ze szkoły, po lekcjach w celu ograniczenia czasu pobytu w świetlicy, a także nie podnoszenie głosu na dziewczynkę. Sugestie rodzica w czasie tej rozmowy to kontakt tylko przez zeszyt korespondencji (a nie sms lub telefonicznie), kolorowanie obrazków o treści religijnej. Matka nie zgodziła się na odbieranie dziecka po lekcjach.

Wnioski:

- 1) Szkoła organizuje kształcenie dziecka niepełnosprawnego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa tj. załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 3 kwietnia 2019 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 639 z późn. zm.) dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym.
 - 2) Zajęcia rewalidacyjne dla córki skarżącej organizuje się zgodnie ze wskazaniami zawartymi w Orzeczeniu Nr 126/19/20/S o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Wodzisławiu Śląskim i Indywidualnym programem edukacyjno – terapeutycznym opracowanym na jego podstawie.
 - 3) Wielospecjalistyczne oceny funkcjonowania uczennicy oraz Indywidualny program edukacyjno – terapeutyczny są opracowane zgodnie z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2019 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1309), ale brak jest dowodów, że rodzic był poinformowany o możliwości uczestniczenia w ich opracowaniu, na co wskazuje § 6 ust. 11 ww. rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2019 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1309).
 - 4) Szkoła podejmuje próby współpracy z rodzicem i opracowuje programy mające zniwelować i ograniczyć ataki agresji uczennicy, ale te działania nie przyniosły jeszcze oczekiwanych rezultatów.
10. Opis ujawnionych nieprawidłowości w zakresie nieobjętym kontrolą w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły/placówki: **nie stwierdzono.**

11. Na podstawie art. 55 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1082) wydano zalecenia:

1) Pełnić skuteczny nadzór nad realizacją przepisu § 6 ust. 11 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2019 roku w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1309) w zakresie informowania rodziców możliwości uczestniczenia w posiedzeniach zespołów opracowujących Indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne i dokonujących wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia.

12. Protokół kontroli sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje dyrektor szkoły/placówki, a drugi włącza się do akt kontroli.

STARSZY WIZYTATOR
[Signature]
mgr inż. Mariola Juraszek-Moćwiska

Rybnik, 3.11.2021

.....
/podpis kontrolującego, miejscowość, data/

DYREKTOR SZKOŁY

[Signature]
mgr Edyta Wesolowska

Rybnik, 3.11.2021

.....
/podpis dyrektora, miejscowość, data/

13. Potwierdzenie odbioru 1 egzemplarza protokołu kontroli

DYREKTOR SZKOŁY

[Signature]
mgr Edyta Wesolowska

Rybnik, 3.11.2021

.....
/podpis dyrektora szkoły, miejsce i data odbioru/

Dyrektorowi szkoły, w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania protokołu kontroli, przysługuje prawo zgłoszenia pisemnego, umotywowanego zastrzeżenia dotyczącego ustaleń zawartych w protokole kontroli do Śląskiego Kuratora Oświaty, ul. Powstańców 41a, 40 – 024 Katowice, zgodnie z § 18 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1551 z późn. zm.).